

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๙ (อุบลราชธานี) กลุ่มงานกฎหมาย โทร. ๐ ๔๕๓๑ ๑๖๗๗ ต่อ ๑๐๙
ที่ ทส ๐๙๑๙.๙/๕๕๑๓๓ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ผลทางกฎหมายของมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.๒๕๖๒ (กรณีพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๒ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๖๒ และประกาศตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๒)

เรียน ผู้อำนวยการส่วนทุกส่วน
หัวหน้ากลุ่มงานทุกกลุ่มงาน
หัวหน้าศูนย์สารสนเทศและการสื่อสาร

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๙ (อุบลราชธานี) ขอส่งสำเนาหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๐๓.๒/๙๒๑๒ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗ เรื่อง ผลทางกฎหมาย ของมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ ของกฎหมาย พ.ศ.๒๕๖๒ (กรณีพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๒ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๖๒ และประกาศตาม มาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๒) มาเพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ต่อไป

(นายประสงค์ สุวรรณโชติ)

นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๙

๑. ชื่อ นังเดลิน ไกรภน

- หินดกตามหน้าใน หล. ผด.
มกราคม dnpd Ubon.com.

- เก็บมาที่สวน

(นางเจริญพร จิรมงคลการ)

พนักงานธุรการ ส.3

๖. ทราบ
ดำเนินการตามเสนอ

(นางนพมาศ แก้วพรมชัย)

**นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ
หัวหน้าศูนย์สารสนเทศและการสื่อสาร**

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กองนิติการ โทร. ๐ ๒๕๖๑ ๐๗๗๗ ต่อ ๑๒๑๓

ที่ ทส ๐๙๐๓.๒/ ๙ ๒ ๑๒ ๑

วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ผลทางกฎหมายของมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ (กรณีพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒)

เรียน รองอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทุกท่าน
ผู้ตรวจราชการกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทุกท่าน
ผู้อำนวยการสำนักทุกสำนัก
ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ - ๑๖
ผู้อำนวยการกองทุกกอง
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า
ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาทุกสาขา
ผู้อำนวยการสำนักงานผู้ตรวจราชการกรม
ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารโครงการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าต้นน้ำฯ
ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ผู้อำนวยการศูนย์ควบคุมมาตรฐานการลาดตระเวนเชิงคุณภาพ (SMART PATROL)
หัวหน้ากลุ่มงานจริยธรรม
หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน
หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
หัวหน้าศูนย์ราชการสะดวก กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
ผู้อำนวยการศูนย์ข่าวกรองอาชญากรรมสัตว์ป่า (WILDLIFE CRIME INTELLIGENCE CENTER)

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ขอส่งสำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๓/๔๔ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๗ เรื่อง ผลทางกฎหมายของมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ (กรณีพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒) มาเรียนเพื่อทราบ และให้สำนักฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่อนุรักษ์ สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า สำนักอุทยานแห่งชาติ และกองนิติการ พิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(นายอรรถพล เจริญชันษา)

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

กรุงเทพมหานคร
รับที่ 530
วันที่ 23 เม.ย. 2567
เวลา 16.11 น.

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๙๑๓/๕๕

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
เลขที่ 20604
วันที่ ๒๓ เม.ย. ๒๕๖๗
เวลา 08.51 น.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

กองนิติการ
รับที่ 3267
วันที่ 23 เมษายน 2567
เวลา 15.27 น.

11
เมษายน ๒๕๖๗

ห้อง รอง ออ.ส.
(นายวิระ ขุนไชยรักษ์)
เลขที่รับ 2499
วันที่ 23 เม.ย. ๒๕๖๗
เวลา 10.06 น.

เรื่อง ผลทางกฎหมายของมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ (กรณีพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติอุทยาน แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒)

เรียน อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๓/ป ๑๘๘ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง ผลทางกฎหมายของมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ กฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ (กรณีพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครอง สัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒)

ตามที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับ ผลทางกฎหมายของมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กรณีพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตาม มาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ขอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง ตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการพัฒนา กฎหมายเพื่อพิจารณาให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้ว โดยคณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วมีความเห็นปรากฏตามบันทึกคณะกรรมการพัฒนา กฎหมาย ที่ได้ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาและข้อเสนอแนะ

๒๓ เม.ย. ๒๕๖๗

ของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี
พิจารณาข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในเรื่องนี้ด้วยแล้ว
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

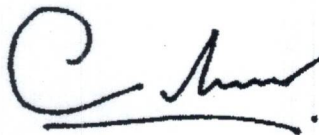
ขอแสดงความนับถือ

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองพัฒนากฎหมาย
ฝ่ายวิจัยและพัฒนากฎหมาย
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖ - ๙ ต่อ ๑๑๘๔ (นายปณตภรา)
โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๖๒๐๑
www.ocs.go.th
www.lawreform.go.th
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@ocs.go.th

① มอญ กนท.

(นายวีระ ขุนไชยรักษ์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
๒๓ เม.ย. ๒๕๖๗

② เรียน ผอ.กองนิติการ
เพื่อโปรดพิจารณา

กมล วิมล ๒๓ เม.ย. ๖๗
(นางสาวกนกวรรณ ภักดีพจนนพ)
นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ

③ ส่ง กลุ่มงานกฎหมาย
- พิจารณา

(นายจุมพฏ ขอบธรรม)
ผู้อำนวยการกองนิติการ
๒๓ เม.ย. ๒๕๖๗

④ ดมกพทก
- พิจารณา

กมล
(นายณัฐพงศ์ แก้วเขื่อนขันธุ์)
นิติกรชำนาญการพิเศษ
หัวหน้ากลุ่มงานกฎหมาย

สำเนาถูกต้อง

กมล พชรพล
(นางกนกกร เพชรณณ)
นิติกรชำนาญการ

บันทึกคณะกรรมการพัฒนางกฎหมาย

เรื่อง ผลทางกฎหมายของมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์
การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒
(กรณีพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๒)

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๔๐๓.๒/๔๘๗๘
ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ตามที่คณะกรรมการ
พัฒนางกฎหมายได้มีความเห็น เรื่อง การออกกฎหมายหรือดำเนินการตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ของกรมอุทยานแห่งชาติ
สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย
และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๕๗/๒๕๖๖) ว่า พระราช
กฤษฎีกาตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติ
สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ รวมทั้งประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๖๕
แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ เป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติหน้าที่ให้หน่วยงานของรัฐเร่งออก
กฎเพื่อที่ประชาชนจะสามารถได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวได้ จึงเข้าข่ายเป็น
กฎหมายตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย
และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ นั้น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชขอหารือ
เกี่ยวกับผลทางกฎหมายของมาตรา ๒๒ วรรคสอง สำหรับกรณีกฎทั้งสามฉบับดังกล่าว ดังต่อไปนี้

๑. พระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ
มีการจัดทำโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติพร้อมแผนที่
แสดงแนวเขตโครงการ จำนวน ๑๒๖ แห่ง อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา โดยมีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการ จำนวน ๗ แห่ง อยู่ระหว่างการเสนอคณะรัฐมนตรี
จำนวน ๑๐ แห่ง และพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครอง
สัตว์ป่าฯ มีการจัดทำโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าพร้อมแผนที่แสดงแนวเขตโครงการ จำนวน ๙๘ แห่ง อยู่ระหว่างการพิจารณา
ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยมีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการ จำนวน ๗ แห่ง อยู่ระหว่าง
การเสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๗ แห่ง ดังนี้ กรณีที่ไม่อาจดำเนินการออกพระราชกฤษฎีกา
โดยมีแผนที่แนบท้ายแสดงแนวเขตของทุกโครงการให้แล้วเสร็จทั้งหมดในคราวเดียว เมื่อพระราชกฤษฎีกา
ฉบับแรกพร้อมแผนที่แนบท้ายแสดงแนวเขตของโครงการบางโครงการมีผลใช้บังคับภายในระยะเวลา
ที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ กำหนด แล้ว
(มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๖ ให้ขยายระยะเวลาการออกกฎหมายตามพระราชบัญญัติ
อุทยานแห่งชาติฯ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ ถึงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๗)
จะถือเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องและครบถ้วนตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ

หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ แล้วหรือไม่ ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าพระราชกฤษฎีกาฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเพิ่มแผนที่แนบท้ายแสดงแนวเขตของโครงการที่เหลือ จะออกมาภายหลังวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ก็ตาม

๒. ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ ต้องมีการจัดทำโครงการพร้อมแผนที่แสดงแนวเขตโครงการ จำนวน ๑๒๓ แห่ง อยู่ระหว่างการจัดทำแผนที่แสดงแนวเขตโครงการและส่งให้กรมการปกครอง ตรวจสอบและรับรองความถูกต้องของแนวเขตการปกครอง ดังนี้ กรณีที่ไม่อาจดำเนินการ ออกประกาศโดยมีแผนที่แนบท้ายแสดงแนวเขตของทุกโครงการให้แล้วเสร็จทั้งหมดในคราวเดียว เมื่อประกาศฉบับแรกพร้อมแผนที่แนบท้ายแสดงแนวเขตของโครงการบางโครงการมีผลใช้บังคับ ภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ กำหนด แล้ว (วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๗) จะถือเป็นการดำเนินการที่ถูกต้อง และครบถ้วนตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ แล้วหรือไม่ ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าประกาศฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเพิ่มแผนที่แนบท้ายแสดงแนวเขตของโครงการที่เหลือ จะออกมาภายหลังวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ก็ตาม

๓. ผลทางกฎหมายของมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ กรณีที่ออกพระราชกฤษฎีกา ตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่าฯ รวมทั้งกรณีที่ออกประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ ไม่แล้วเสร็จ หรือแล้วเสร็จแต่ยังไม่ครบตามจำนวน โครงการทั้งหมด ภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ กำหนด เป็นอย่างไร

คณะกรรมการพัฒนากฎหมายพิจารณาข้อหาหรือของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยมีผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า กรมอุทยานแห่งชาติฯ ได้สำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่ง ตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และสำรวจ

มาตรา ๖๔ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำรวจการถือครองที่ดินของประชาชน ที่อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชน ที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติที่มีการประกาศกำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกิน และได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ ภายใต้กรอบเวลาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเติม

(มีต่อหน้าถัดไป)

การถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแต่ละแห่งตามมาตรา ๑๒๑^๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติทั้งสองฉบับใช้บังคับตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว และจัดทำเป็นโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน ๒๒๔

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๑)

หน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยต้องจัดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะดำเนินการซึ่งจัดทำด้วยระบบภูมิสารสนเทศหรือระบบอื่นซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกันแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา และมีระยะเวลาการบังคับใช้คราวละไม่เกินยี่สิบปี และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนในการอนุรักษ์ พื้นฟู ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือทำกิน และมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด หวาย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หรือนำหรือปล่อยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรา ๑๒๑ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

มาตรา ๑๒๑ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชสำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแต่ละแห่งให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่มีการประกาศกำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยมีได้สิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ภายใต้กรอบเวลาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเดิมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยต้องจัดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะดำเนินการแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา และมีระยะเวลาการบังคับใช้คราวละไม่เกินยี่สิบปี และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนในการอนุรักษ์ พื้นฟู ดูแลรักษาสัตว์ป่า ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือทำกิน และมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งสัตว์ป่า ไม้ ดิน หิน กรวด หวาย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรา ๑๒๑ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

โครงการหรือป้อนุรักษ์^๓ ประกอบด้วยรายชื่อและจำนวนประชาชน รวม ๓๑๔,๗๘๔ ราย^๔ (นับเฉพาะหัวหน้าครอบครัว) จำนวนแปลงที่ดิน รวม ๔๖๖,๓๐๗ แปลง^๕ และจำนวนเนื้อที่ รวม ๔,๒๕๗,๓๑๘.๕๘๗ ไร่^๖ โดยมีแผนที่แสดงแนวเขตของโครงการครบทุกโครงการ รวมจำนวน ๒๒๔ ฉบับ และได้เสนอคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติหรือคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า แล้วแต่กรณี พิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการฯ ก่อนที่จะจัดส่งให้กรมการปกครองเพื่อตรวจสอบ แล้วตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๕ ทั้งนี้ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๕ เรื่อง แนวทาง ปฏิบัติเกี่ยวกับการตราร่างกฎหมายหรือร่างอนุบัญญัติที่ต้องจัดทำมีแผนที่ท้าย โดยให้หน่วยงาน ของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมายหรือร่างอนุบัญญัติตรวจสอบความถูกต้องของท้องที่การปกครอง แนวเขต การปกครองที่จำเป็นต้องระบุในเนื้อหาของร่างกฎหมายหรือร่างอนุบัญญัติและแผนที่ท้ายอันเป็น ข้อเท็จจริง และรายละเอียดเชิงพื้นที่ให้เป็นปัจจุบัน รวมทั้งต้องมีผลการตรวจสอบและรับรอง ความถูกต้องของท้องที่การปกครองและแนวเขตการปกครองจากกรมการปกครอง เสนอคณะรัฐมนตรี มาพร้อมกับร่างกฎหมายหรือร่างอนุบัญญัตินั้นด้วย

อย่างไรก็ดี โดยที่กรมการปกครองมีข้อจำกัดด้านบุคลากร ส่งผลให้ ณ วันที่ชี้แจงนี้ กรมการปกครองตรวจสอบแผนที่แสดงแนวเขตโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากร ธรรมชาติแล้วเสร็จเพียง ๓๑ ฉบับ โดยผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีแล้ว จำนวน ๑๔ ฉบับ และอยู่ระหว่างการดำเนินการของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑๗ ฉบับ ดังนั้น เมื่อการดำเนินการเกี่ยวกับแผนที่ท้ายร่างอนุบัญญัติคงเหลือในส่วนที่ยังมิได้ผ่านการตรวจสอบ และรับรองโดยกรมการปกครอง จำนวนกว่า ๓๐๐ ฉบับ/โครงการ ซึ่งกรมอุทยานแห่งชาติฯ เห็นว่า อาจดำเนินการไม่ทันภายในวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ จึงจำเป็นต้องหารือในประเด็นเกี่ยวกับ ผลทางกฎหมายของมาตรา ๒๒ วรรคสอง^๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ สำหรับกรณีกฎหมายฉบับใดที่กฎหมายทั้งสองฉบับ ดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินการให้ถูกต้องและสอดคล้องกับ เจตนารมณ์ของกฎหมายต่อไป

^๓แบ่งเป็น อุทยานแห่งชาติ ๑๒๖ แห่ง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ๖๐ แห่ง และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ๓๘ แห่ง

^๔แบ่งเป็น ประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ ๒๐๕,๐๑๖ ราย ในเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่า ๘๖,๙๗๙ ราย และในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ๒๒,๗๘๙ ราย

^๕แบ่งเป็น แปลงที่ดินในอุทยานแห่งชาติ ๒๙๙,๖๓๐ แปลง ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ๑๓๗,๙๗๕ แปลง และในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ๒๘,๖๖๒ แปลง

^๖แบ่งเป็น เนื้อที่อุทยานแห่งชาติ ๒,๕๕๕,๙๒๒.๗๙๗ ไร่ เนื้อที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ๑,๔๔๓,๐๓๙.๐๘๐๑ ไร่ และเนื้อที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ๒๕๘,๓๕๖.๗๑ ไร่

^๗มาตรา ๒๒ ๑/๑

๑/๑

กฎหมายที่มีใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้ต้องมีการออกกฎ หรือกำหนด ให้รัฐต้องดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมาย หรือได้รับสิทธิประโยชน์จาก กฎหมายนั้นได้ หากมิได้มีการออกกฎดังกล่าวหรือยังมิได้ดำเนินการนั้นภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่กฎหมายนั้น มีผลใช้บังคับ และบทบัญญัติในเรื่องนั้นก่อภาระหรือเป็นผลร้ายต่อประชาชน ให้บทบัญญัติดังกล่าวเป็นอันสิ้นผลบังคับ แต่ในกรณีที่มีบทบัญญัติในเรื่องนั้น ให้สิทธิประโยชน์แก่ประชาชน ให้บทบัญญัติดังกล่าวมีผลบังคับได้โดยไม่ต้องมีกฎ หรือดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ระยะเวลาสองปีดังกล่าวคณะรัฐมนตรีจะมีมติขยายออกไปอีกก็ได้แต่ไม่เกินหนึ่งปี และต้องมีมติก่อนที่จะครบกำหนดเวลาสองปีดังกล่าว

๑/๑

๑/๑

คณะกรรมการพัฒนากฎหมายพิจารณาข้อหาหรือของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ประกอบกับข้อเท็จจริงเพิ่มเติมดังกล่าวแล้ว เห็นว่า มาตรา ๖๔^๙ และมาตรา ๖๕^๙ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมทั้งมาตรา ๑๒๑^๙ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ เข้าข่ายเป็นกฎหมายมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ เนื่องจากเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำโครงการเพื่อช่วยเหลือบุคคลซึ่งไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นมีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายที่จะอยู่อาศัยและทำกินเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุขในพื้นที่ดังกล่าว รวมทั้งเพื่อให้สิทธิแก่ประชาชนในการเก็บหาหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลในอุทยานแห่งชาติเพื่อการดำรงชีพ

^๙โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

“มาตรา ๖๕ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ พื้นฟู บำรุงรักษา และควบคุมการใช้ประโยชน์ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สืบรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประเภทและชนิดของทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ในอุทยานแห่งชาติที่ได้ประกาศกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในกรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เห็นว่าพื้นที่ในอุทยานแห่งชาติตามวรรคหนึ่งแห่งใด มีทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลที่มีศักยภาพเหมาะสมและเพียงพอในการเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาตินั้นโดยไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติสัตว์ป่า ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศ และเป็นกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหาการดำรงชีพตามวิถีชุมชนหรือวิถีชีวิตดั้งเดิมที่อยู่โดยรอบบริเวณอุทยานแห่งชาติดังกล่าว ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ เสนอรัฐมนตรีเพื่อจัดทำโครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนในอุทยานแห่งชาตินั้น เป็นประกาศกระทรวง เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อความเห็นชอบ และให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะดำเนินการซึ่งจัดทำด้วยระบบภูมิสารสนเทศหรือระบบอื่นซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงแนบท้ายประกาศกระทรวงนั้นด้วย

เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและลดการพึ่งพิงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติ โครงการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนที่จะดำเนินการภายใต้ประกาศกระทรวงตามวรรคสองให้มีระยะเวลาไม่เกินยี่สิบปี และจะต้องสอดคล้องกับนโยบายการจัดการอุทยานแห่งชาติ และแผนการบริหารจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติแห่งนั้น และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคลที่จะได้รับอนุญาตภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่ได้รับอนุญาตในการอนุรักษ์ พื้นฟู ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการ ประเภท ชนิด จำนวน หรือปริมาณของทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลที่อนุญาตให้เก็บหาหรือใช้ประโยชน์ช่วงระยะเวลาดำเนินการที่เหมาะสม มาตรการตรวจสอบและควบคุมผลกระทบ และการฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาต การเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และการสิ้นสุดการอนุญาต มาตรการในการกำกับดูแล การตรวจสอบการติดตาม การควบคุมผลกระทบและการฟื้นฟูสภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติ และการประเมินผลการดำเนินโครงการ และแนวทางในการลดการพึ่งพิงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าวในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการ

การเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลของบุคคลที่ได้รับอนุญาตในเขตพื้นที่โครงการตามประกาศกระทรวงที่ออกตามมาตรานี้ หากเป็นการเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติตามประเภท ชนิด และจำนวนตามที่ได้รับอนุญาต และเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

^{๙๐}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

อย่างเป็นปกติธรรมา โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติ สัตว์ป่า ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม^{๑๑} บทบัญญัติทั้งสามมาตราดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ต้องออกกฎ เพื่อที่ประชาชนจะสามารถได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายนั้นได้ตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง และหากมิได้มีการออกกฎ ดังกล่าวจนพ้นกำหนดระยะเวลาที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ กำหนด ย่อมส่งผลให้บทบัญญัติทั้งสามมาตรามีผลบังคับได้โดยไม่ต้องมีการออกกฎดังกล่าว

อย่างไรก็ดี เนื่องจากมาตรา ๖๔^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และ มาตรา ๑๒๑^{๑๓} แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการของ กรมอุทยานแห่งชาติฯ ในการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า แล้วแต่กรณี ไว้อย่างชัดเจนแล้ว โดยให้กรมอุทยานแห่งชาติฯ สำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยาน แห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า แต่ละแห่งให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัติทั้งสองฉบับใช้บังคับ ซึ่งกรมอุทยานแห่งชาติฯ ก็ได้จัดทำโครงการต่าง ๆ แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้ว ดังนั้น ในกรณีที่มีการออกพระราชกฤษฎีกาฉบับแรกแล้ว แต่ยังมีแผนที่ท้ายไม่ครบตามจำนวนโครงการฯ ประชาชนซึ่งมีรายชื่อในแต่ละโครงการจึงย่อมมีสิทธิ และหน้าที่ตามที่กฎหมายและพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ หรือมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ แล้วแต่กรณี กำหนด (เช่น หลักเกณฑ์ในการครอบครองและใช้ประโยชน์ในที่ดิน จำนวนไม่เกินครอบครัวละยี่สิบไร่ และในกรณี ที่อยู่กันเป็นครัวเรือนตั้งแต่สามครอบครัวขึ้นไป ไม่เกินครัวเรือนละห้าสิบไร่) ทั้งนี้ ภายในกรอบ ขอบเขตตามแผนที่ที่กรมอุทยานแห่งชาติฯ จัดทำขึ้นตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง หรือ มาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ของกฎหมายแต่ละฉบับทันทีที่พ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ ในพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ สำหรับกรณีประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๖๕^{๑๔} แห่ง พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ ก็เช่นเดียวกัน ประชาชนย่อมมีสิทธิเก็บหาหรือใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาล ทั้งนี้ ภายในกรอบขอบเขตของ บทบัญญัติแห่งกฎหมายและประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ออกภายใน ระยะเวลาที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ ของกฎหมายฯ กำหนด และตามแผนที่ที่กรมอุทยานแห่งชาติฯ จัดทำขึ้นตามมาตราดังกล่าว ถึงแม้ จะยังมิได้ประกาศให้มีผลใช้บังคับภายในวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ก็ตาม

^{๑๑}บันทึกคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การออกกฎหรือดำเนินการตามพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมิน ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๕๗/๒๕๖๖)

^{๑๒}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^{๑๓}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^{๑๔}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

อนึ่ง คณะกรรมการพัฒนากฎหมายมีข้อสังเกตว่า โดยที่ปัญหาในเรื่องนี้มีสาเหตุหลักจากกระบวนการขั้นตอนในการตรวจสอบแผนที่ท้ายแสดงแนวเขตของแต่ละโครงการ ซึ่งอาจไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ทันภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด แต่เนื่องจากมาตรา ๖๔ และมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ นี้ ต่างก็เป็นกรณีการดำเนินโครงการในพื้นที่ที่ได้มีการกำหนดแนวเขตของอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ไว้อย่างชัดเจนแล้วตามกฎหมายทั้งสองฉบับ โดยแผนที่ท้ายแสดงแนวเขตของแต่ละโครงการดังกล่าวนี้ ได้มีวัตถุประสงค์ในการกำหนดแนวเขตของอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หากแต่เป็นเพียงการกำหนด “พื้นที่ดำเนินโครงการ” ที่อยู่ภายในกรอบของอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่มีการกำหนดแนวเขตไว้แล้วเท่านั้น ดังนั้น คณะกรรมการพัฒนากฎหมายจึงมีข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบให้กรมอุทยานแห่งชาติฯ ได้รับยกเว้นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๕ เฉพาะกรณีแผนที่ท้ายแสดงแนวเขตโครงการตามมาตรา ๖๔ และมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ และให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้ใช้แผนที่ท้ายแสดงแนวเขตโครงการของกรมอุทยานแห่งชาติฯ ที่ได้จัดทำแล้วเสร็จตามบทบัญญัติทั้งสามมาตราดังกล่าวเป็นแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาหรือประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ครบถ้วนทุกโครงการภายในกรอบระยะเวลาตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฯ ไปพลางก่อน เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ทันระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด อันจะเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของกฎหมาย เมื่อพระราชกฤษฎีกาและประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีผลใช้บังคับแล้ว สมควรที่จะมอบหมายให้กรมอุทยานแห่งชาติฯ และกรมการปกครองต้องร่วมกันดำเนินการตรวจสอบและเพิ่มเติมท้องที่การปกครองและแนวเขตการปกครองของแผนที่ท้ายแสดงแนวเขตของโครงการทุกฉบับเพื่อให้เป็นปัจจุบันต่อไป

(นายปรกรณ์ นิสประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๖๗